

یادداشت

راهکارهای حل ناترازی برق و

جایگزینی آن با گاز خانگی

حسین میرافضلی

جهان با سرعت به سمت برقی‌شدن روزافزون خواهد رفت، ایران نیز ناگزیر به همراهی در مسیر برقی‌شدن است. به‌زودی خودروه‌ای سبک، اتوبوس‌ها، کامیون‌ها و قطارها با باتری‌های قابل شارژ، برق مورد نیاز خود جهت حرکت را تأمین خواهند کرد. ۱۰ تا سال آینده بخش قابل توجهی از خودروه‌ای جهان برقی می‌شوند. باتری‌های با قدرت ذخیره ۶۰۰ کیلووات در اتوبوس‌ها و کامیون‌ها مورد استفاده قرار خواهند گرفت و باتری‌های با قدرت ذخیره‌سازی شش تا ۱۰ مگاوات در قطارها استفاده خواهد شد؛ ازاین‌رو مصرف برق جهان با سرعت زیادی افزایش خواهد یافت. در ایران علاوه بر موارد فوق به‌ناچار سهم گاز در گرمایش خانه‌ها کم خواهد شد و سهم برق افزایش خواهد یافت. به دلیل محدودبودن ذخایر گازی کشور هیچ چاره‌ای جز کاهش سهم گاز در گرمایش خانه‌ها و افزایش سهم برق (مانند سایر کشورهای جهان) وجود ندارد. از طرف دیگر گاز مصرفی در خانه‌ها طی روزهای سرد سال عامل ۶۵ درصد انتشار گاز سمی co۲ در هوا و کاهش اکسیژن موجود در هوا است که این دو عامل منجر به انواع بیماری‌ها در مناطق مختلف به‌ویژه در شهرهای بزرگ می‌شود. به دلیل مصرف روزافزون برق طی سال‌های آینده باید برای حل مشکل ناترازی برق چاره‌اندیشی شده و هرچه سریع‌تر اقدامات اجرایی عملیاتی ششوند از جمله راهکارهای اجرایی عبارت‌اند از:

۱- تبدیل نیروگاه‌های گازی به نیروگاه‌های سیکل ترکیبی که منجر به افزایش حدود ۴۰ درصدی تولید برق این نیروگاه‌ها می‌شود.
۲- حمایت جدی و همه‌جانبه از بخش خصوصی و سرمایه‌گذاری‌های مردمی جهت احداث نیروگاه‌های خورشیدی
۳- حمایت از نیروگاه‌های CHP و عدم قطع گاز این نیروگاه‌ها در ماه‌های سرد سال
۴- حمایت از احداث نیروگاه‌های تلمبه‌ای ذخیره‌ای کوچک و متوسط (این نیروگاه‌ها نقش باتری نیروگاه‌های خورشیدی را دارند به این ترتیب که در طول روز با برق خورشیدی آب از حوضچه پایین به حوضچه بالا پمپ می‌شود و در ساعات اوج مصرف با رهاسازی آب، برق به شبکه تزریق می‌شود).
۵- تبدیل سدهای موجود به نیروگاه‌های مختص تأمین برق در ساعات اوج مصرف (آب پشت سدهای دارای نیروگاه فقط در ساعات اوج مصرف رهاسازی شود تا حداکثر برق در ساعات اوج مصرف تولید شود).
۶- جایگزینی موتور کولرهای موجود با موتور BLDC (حدود ۴۰ درصد برق تولیدی کشور تابستان‌ها در کولرهای گازی و آبی مصرف می‌شود، کولرهای آبی با موتور BLDC مصرف برق تا ۵۰ درصد کمتر دارند). زمانی این طرح قابل اجرا خواهد بود که امتیازی برای تولیدکنندگان و توزیع‌کنندگان موتورهای BLDC لحاظ کنیم، چراکه قیمت موتورهای BLDC بالاتر از موتورهای معمولی کولر است و تا زمانی که برق یارانه‌ای است، چاره‌ای جز پرداخت تفاوت قیمت به تولیدکنندگان و توزیع‌کنندگان وجود ندارد.

۷- تعیین سهمیه برق یارانه‌ای برای هر خانواده ساکن در هر اقلیم (تا زمان آزادسازی قیمت برق و حذف یارانه‌های مشوق مصرف بیشتر).
۸- هوشمندسازی کنتورهای برق (تاکتو ن تعلل زیادی در این خصوص صورت گرفته و این تعلل‌ها خسارت‌های زیادی به دنبال داشته، به‌هیچ‌وجه نباید بیش از این در این خصوص تعلل صورت پذیرد).
۹- اجازه صادرات بخشی از برق تولیدی نیروگاه‌های خورشیدی و نیروگاه‌های متعلق به بخشی خصوصی جهت تشویق به سرمایه‌گذاری بخش خصوصی در این حوزه.

۱۰- نوسازی و توسعه شبکه برق درون شهری و بین شهری برای افزایش ظرفیت توزیع و کاهش هدررفت برق و امکان صادرات به کشورهای هدف از جمله هند، پاکستان و عراق.

۱۱- جایگزینی تدریجی برق با گاز امکان تأمین سوخت نیروگاه‌ها در ماه‌های سرد را فراهم می‌کند و نیروگاه‌ها در زمستان با بهره‌وری انرژی ۱۵درصد بالاتر نسبت به تابستان برق خواهند کرد.

۱۲- افزایش قیمت گاز و برق برای ساختمان‌های اداری دولتی و خصوصی.
۱۳- جرائم سنگین برای رعایت‌نکردن مقررات مربوط به انرژی در ساختمان‌سازی‌ها.

بدون تردید تقاضا برای نفت و مشتقات نفتی طی ۱۰ سال آینده به سرعت کاهش خواهد یافت، ازاین‌رو حکمایت و وزارت نفت باید خود را برای شرایط پیش‌رو آماده کنند.

خبر

تولید روزانه ۱۰ میلیون لیتر بنزین

در پالایشگاه آبادان

به گزارش «شرق»، مدیرعامل شرکت پالایش نفت آبادان از تولید روزانه به‌طور متوسط هشت تا ۱۰ میلیون لیتر بنزین در این شرکت خبر داد و گفت: با بهره‌برداری از واحد شکست هیدروژنی که بخش نخست فاز ۲ توسعه پالایشگاه آبادان است، روزانه چهار میلیون لیتر به تولید گازوئیل این پالایشگاه افزوده شده است. فردین راشدی در نشست خبری افزود: تلاش می‌شود با اجرای طرح‌های توسعه‌ای، در ۴۰ ماه آینده سوخت پاک را برای مصرف خودروها تولید کرده و تحویل دهیم. او یادآور شد: پالایشگاه نفت آبادان در سال ۱۲۸۸ و یک سال پس از کشف نفت در مسجدسلیمان راه‌اندازی شد. مدیرعامل شرکت پالایش نفت آبادان، این واحد را محور اصلی رفع ناترازی سوخت در کشور دانست و از راه‌اندازی فاز نخست طرح تثبیت ظرفیت با واحد تقطیر ۲۱۰ هزار بشکه‌ای خبر داد. راشدی گفت: این واحد در سه ماه اخیر با تولید نفت‌گاز در سطح یورو ۵ در جهت کیفی‌سازی گام برداشته است. وی ادامه‌داد: برای تأمین سوخت مایع نیروگاه‌ها، واردات گازوئیل در حال انجام بود که با بهره‌برداری از این واحد، بخشی از واردات گازوئیل جبران شد.

مدیرعامل شرکت پالایش نفت آبادان خاطر‌نشان کرد: بخشی از سرمایه‌گذاری انجام‌شده در بحث کیفی‌سازی فرآورده‌ها با بهره‌برداری از مجتمع کراکر عملیاتی شده است. وی گفت: فاز دوم، این طرح که نیاز به سرمایه‌گذاری یک‌میلیارد و ۸۰۰ میلیون یورویی دارد، با محوطه‌سازی آغاز شده است. این مسئول اظهار کرد: روزانه بین ۱۰ تا ۱۵ میلیون لیتر اجزای بنزین به بندر ماهشهر ارسال و تانکر دریافت می‌شود.

راشدی اضافه کرد: بنزین تولیدی گرچه در سطح یورو ۵، اما معمولی است. او بیان کرد: تا ۴۰ ماه آینده پالایشگاه نفت آبادان به مدرن‌ترین پالایشگاه حتی در سطح جهان تبدیل خواهد شد. مدیرعامل شرکت پالایش نفت آبادان گفت: در بحث اکتان افزایش به دنبال جایگزینی بایواتانول و بایودیزل هستیم که گام مهمی در کیفی‌سازی همه فرآورده‌هاست.

منبع: www.sharghdaily.com

مگاپروژه‌هایی برای تحقق آینده

همراه اول واقدامات حیاتی در راستای هوشمندسازی

ما در زمانه‌ای زندگی می‌کنیم که اگر برای سرمایه‌گذاران و اجرای پروژه‌های کلان پیشگامی نکنیم، در دوران جدیدی که پیش‌روی همه ما خواهد بود، عقب خواهیم ماند. قصه‌ای تکراری که در انقلاب‌های صنعتی برای کشورمان اتفاق افتاد و روایت‌ها و گزارش‌های رسانه‌ای نشانه‌هایی از تکرار تاریخ را در خود دارند. کافی است به همسایگان خود نگاه کنیم که در مدت کوتاه با برنامه‌ریزی درست دگرگونی‌های بسیاری داشته‌اند. کشورهای حاشیه خلیج فارس سرمایه‌گذاری‌های کلان در حوزه هوش مصنوعی و پروژه‌های متعددی در راستای هوشمندسازی در حال اجرا دارند.

هوشمندسازی، تنها راه‌حل برای عبور از ناترازی‌هاست

سیدستار هاشمی عصر سه‌شنبه در جلسه شورای معاونان با تأکید بر این موضوع که «بناید در گذشته بمانیم»، اظهار کرد: با وجود همه سختی باید تحت هر شرایطی در مسیر «هوشمندسازی» گام برداریم. درحال حاضر در این زمینه هم چندین پروژه پیشران در حوزه‌های مختلف تعریف شده است. باید پروژه‌هایی که نیاز کشور است، به صورت ویژه دنبال کرد و برای تحقق آن به طور جدی تلاش کرد و پیش رفت.

هوشمندسازی یک ضرورت است؛ ضرورتی که بقا را در آینده رقم می‌زند. با پیشرفت فناوری و توسعه محصولات آن، سایه این درخت روی بدنه تمام صنایع افتاده است. دراین‌میان توسعه ظرفیت‌ها و فرصت‌های اقتصاد دیجیتال وابسته به توسعه بستر دیجیتال یعنی اینترنت است. زیرساخت دیجیتال باید در تناسب با ساخت آن رشد پیدا کند و این نیازمند توجه، سرمایه‌گذاری و اجرای پروژه‌های کلان است.

کم‌شده در جاده تحول دیجیتال؛ چالش‌ها و امیدهای پیش‌روی اکوسیستم اقتصاد دیجیتال

در سال‌های اخیر، کسب‌وکارهای آنلاین در ایران با چالش‌های متعددی مواجه شده‌اند. مهم‌ترین آنها، نبود قوانین شفاف و سازگار با نیازهای دیجیتال است. قوانین کنونی با سرعت رشد فناوری و تغییرات بازار همراهی نمی‌کنند. این نبود تطابق باعث ابهام در فرایندهای قانونی، مالیاتی و حقوقی شده است. بسیاری از استارت‌آپ‌ها برای مواجهه با این چالش‌ها، با مسیرهای خلاقانه‌ای برای دورزدن قوانین یافته‌اند یا با افت رشد روبرو شده‌اند.

از سوی دیگر، سرمایه‌گذاری در حوزه ICT به دلیل ناپایداری اقتصادی و تحریم‌ها کاهش یافته است. همین امر به محدودشدن منابع مالی و کاهش توان رقابتی در برابر کسب‌وکارهای جهانی انجامیده است. همچنین، نبود زیرساخت‌های پایدار اینترنت، یکی از مشکلات جدی این حوزه است. قطعی‌های مکرر و محدودیت‌های پهنای باند، کسب‌وکارهای آنلاین را به حاشیه رانده است.

با این حال، با ایجاد قوانین شفاف، جذب سرمایه‌گذاری‌های پایدار و بهبود زیرساخت‌ها، این بخش می‌تواند به موتور رشد اقتصادی کشور تبدیل شود. آینده این صنعت در گرو شفافیت قانونی، حمایت از نوآوری و سرمایه‌گذاری در توسعه زیرساخت‌هاست.

تا به اینجا به ضرورت حرکت در جهت هوشمندسازی پرداختیم و اشاره شد که هوشمندسازی بدون داشتن چشم‌انداز بلندمدت امکان‌پذیر نخواهد بود. در این گزارش که منسوخ آن پیش‌روی شماست، به بررسی مگاپروژه‌ها یا کلان‌برنامه‌هایی خواهیم پرداخت که در کشور در حال اجراشدن و نویدبخش توسعه و پیشرفت در کشورمان هستند.

مگاپروژه‌های سازمانی همراه اول؛ گامی بلند در راستای هوشمندسازی

همراه اول به‌عنوان یکی از بازیگران اساسی اکوسیستم اقتصاد دیجیتال و صنعت ارتباطی کشور، نقش مهمی در فرایند هوشمندسازی بازی می‌کند و مگاپروژه‌های سازمانی را مدیریت می‌کند. مگاپروژه‌هایی که در پنج دسته‌بندی می‌توان آنها را طرح کرد. این پنج عنوان به ترتیب زیر است:

حوزه انرژی، حمل‌ونقل و زنجیره تأمین هوشمند، حوزه سبک زندگی دیجیتال، حوزه سلامت دیجیتال و مورد آخر کشاورزی هوشمند است.

واضح است که در همه موارد کشور درگیر چالش‌های بخصوصی است و ضرورت سرمایه‌گذاری و برنامه‌ریزی در همه موارد حس می‌شود.

انرژی هوشمند و نگاه سیستماتیک به وضع موجود

پروژه «فهام» به‌عنوان طرح ملی هوشمندسازی اندازه‌گیری و مدیریت انرژی، با هدف کاهش تلفات انرژی، افزایش بهره‌وری و نظارت بر شبکه برق، با همکاری اپراتور همراه اول برای تأمین ارتباطات شبکه‌ای کنتورهای برق اجرا می‌شود. این پروژه گامی مهم در جهت حل بحران انرژی و بهبود مدیریت مصرف برق در ایران است.

تحركات همراه اول در پایش تردد ناوگان حمل‌ونقل چیست؟

اکوسیستم‌های لجستیک و تأمین کالا با استفاده از فناوری‌های هوشمند مانند ردیابی ناوگان، تحلیل داده‌ها و خدمات مالی دیجیتال در حال تحول هستند. همراه اول با ارائه زیرساخت‌های امن و راهکارهای نوین، نقشی کلیدی در هوشمندسازی زنجیره‌های تأمین و بهبود کارایی این فرایندها ایفا می‌کند.

سبک زندگی در دوران دیجیتالیزه شدن

اینترنت با ایجاد دنیایی مبتنی بر کدها، زندگی انسان‌ها را به‌شدت تحت تأثیر قرار داده و بدون آن، بسیاری از جنبه‌های زندگی و مشاغل مختل می‌شود. توجه به ابعاد اجتماعی و فرهنگی اینترنت و نیاز به آموزش و فرهنگ‌سازی در این زمینه، امری ضروری است تا بتوان از پیامدهای منفی آن جلوگیری کرد.

در اینجا به مواردی که اپراتور اول ذیل مگاپروژه خود تعریف کرده است، خواهیم پرداخت:

تحول دیجیتال در صنعت گردشگری

همراه اول با ارائه پلتفرم هوشمند گردشگری دیجیتال، همه مراحل سفر از برنامه‌ریزی تا بازخورد پس از سفر را به صورت یکپارچه پوشش می‌دهد و با تحلیل رفتار گردشگران، خدمات شخصی‌سازی‌شده ارائه می‌کند. این اکوسیستم با هدف مدیریت منابع، توسعه کسب‌وکارهای محلی و افزایش رضایت گردشگران، تعامل بین منابع فیزیکی و اطلاعات گردشگری را تسهیل می‌کند.

در بخش زیرساخت، همراه اول با بهبود پوشش شبکه در مناطق گردشگری، ایجاد بسترهای ذخیره‌سازی و پردازش داده‌های ایمن، و ارائه سیستم‌کارت‌های خاص برای گردشگران، خدمات ارتباطی پیشرفته‌ای ارائه می‌دهد. همچنین، استفاده از کیف پول دیجیتال و ابزارهای پرداخت نوین مانند کارت‌های اعتباری گردشگری و راهکارهای رمزارز، تراکنش‌های مالی گردشگران داخلی و خارجی را آسان‌تر و امن‌تر کرده است.

این اقدامات همراه اول، نه‌تنها به افزایش بهره‌وری و کیفیت خدمات گردشگری کمک می‌کند، بلکه زمینه مناسبی برای تحول دیجیتال و رشد پایدار صنعت گردشگری در ایران فراهم می‌آورد.

تلاش برای بهبود همه‌جانبه سطح زندگی شهروندان با شهر هوشمند

شهر هوشمند را می‌توان مسیری تکاملی برای ارتقای کیفیت زندگی شهروندان، افزایش بهره‌وری، نوآوری و پایداری در ابعاد اقتصادی، اجتماعی و زیست‌محیطی دانست. ایده اصلی این مفهوم بر پاسخ‌دهی سریع، کم‌هزینه و داده‌محور به چالش‌های متعدد شهرها، صنایع و پهنه‌های مختلف کشور استوار است.
این چالش‌ها شامل آلودگی هوا و آب، مصرف بالای انرژی، محدودیت‌های حمل‌ونقل، نبود آمادگی برای حوادث، معضلات اجتماعی و فرهنگی، و ساختارهای جزیره‌ای مدیریت شهری هستند. همراه اول با سرمایه‌گذاری گسترده، در پی ارائه خدمات دیجیتالی در همه لایه‌های زنجیره

منبع: www.sharghdaily.com

یادداشت

بازاری که بازار نیست

علی ابراهیمی

کارشناس بازرگانی و اقتصاد

بازار کالاهای اساسی در ایران، از پیش از انقلاب تاکنون، بر پایه یک روبه‌غلط و ناکارآمد پیش رفته است. از مرور خاطرات خیامی که از فروش اقلام خوراکی اساسی در فروشگاه‌های کوروش سخن می‌گوید تا امروز که خیابان‌ها مملو از بره‌های فروشگاه‌های زنجیره‌ای با قیمت‌های تنظیم بازاری است، نشان‌دهنده استمرار یک نظام اقتصادی ناکارآمد است.

مشکلات ساختاری بازار کالاهای اساسی، محدودیت‌های ارزی، تحریم‌ها،

ناکارآمدی دولتی و فساد، همگی باعث شده‌اند که بازار در ایران کارکرد واقعی خود را از دست بدهد. در حال حاضر، عرضه و تقاضا نه بر اساس سازوکار طبیعی بازار، بلکه در سطح بالای وزارت جهاد کشاورزی و بانک مرکزی تعیین می‌شود؛ کونی «دست نامرئی» آدم اسمیت کاملاً از کار افتاده است. تولید کشور در اختیار تعداد محدودی از دارندگان «عضاهای طلای» قرار گرفته و دسترسی به این افراد کار آسانی نیست. بخش‌نامه‌ها و آیین‌نامه‌ها نه‌تنها باعث ایجاد رانت و انحصار شده‌اند، بلکه

سرمایه‌گذاری‌های جدید را نیز در این حوزه به حداقل رسانده‌اند. به‌عنوان مثال‌هایی از انحصار در تجارت کالاهای اساسی برای درک بهتر این وضعیت، می‌توان به چند نمونه عملی اشاره کرد. ۱. محدودیت سقف واردات: اگر کسی قصد ثبت شرکت برای واردات کالاهای اساسی را داشته باشد، با محدودیت سقف ۱۰۰ هزار دلاری مواجه است؛ رقمی

که در مقیاس تجارت بین‌المللی ناچیز به شمار می‌آید. حتی اگر این سقف افزایش یابد، مشکل معدنی سهمیه‌بندی واردات است که بخش خصوصی نیست براساس چه معیارهایی انجام می‌شود. گروهی از مدیران دولتی تصمیم می‌گیرند چه کسانی مجاز به واردات باشند و چه کسانی نه. ۲. رتبه‌بندی براساس سابقه واردات: در حال حاضر، سهمیه و رتبه‌بندی واردات بر مبنای عملکرد گذشته تعیین می‌شود. یعنی بازیگران قدیمی که پیش‌تر واردات انجام داده‌اند، سهمیه

بیشتری دریافت می‌کنند، اما فعالان جدید امکان رقابت ندارند. این شرایط درست مانند تورم اقتصادی است که در آن، ثروتمندان ثروتمندتر و فقرا فقیرتر می‌شوند؛ در اینجا نیز تجار بزرگ سهم بیشتری به دست می‌آورند و تازه‌واردان حذف می‌شوند. ۳. نظام بانکی: در حوزه تسهیلات بانکی نیز روند مشابهی برقرار است. شرکت‌های باسابقه با تسهیلات چند هزار میلیاردی، به وام‌های ارزان‌ریالی و ارزی دسترسی دارند. اما شرکت‌های تازه‌تأسیس و کوچک، حتی تا دو سال امکان دریافت تسهیلات را ندارند، مگر آنکه شرایط دشواری

مانند حساسری مالی، مالیات‌پردازی و سایر الزامات را رعایت کنند. این سازوکار، تنها به نفع بازیگران قدیمی است که روزبه‌روز بزرگ‌تر می‌شوند و سهم بیشتری از بازار را تصاحب می‌کنند. با نگاهی به آمار گمرک درباره ۱۰۰ واردکننده برتر در سال ۱۴۰۲، مشخص می‌شود که یک گروه خانوادگی بیش از ۲۵ درصد بازار را در اختیار دارد و سایر بازیگران نیز از میان شرکت‌های بزرگ و شناخته‌شده هستند. بررسی دقیق‌تر نشان می‌دهد که عمده واردات کشور، به‌ویژه در حوزه اقلام اساسی خوراکی، در دست همین گروه‌های محدود است. همچنین، تحقیقات و داده‌های موجود نشان می‌دهند که بزرگ‌ترین واردکنندگان اقلام اساسی، همان ابرده‌کاران بانکی کشور هستند. این وضعیت چیزی جز رانت و انحصار نیست.

پیشنهادها برای اصلاح بازار کالاهای اساسی: برای برون‌رفت از این وضعیت، لازم است که دولت و مجلس بازار اقلام اساسی را از اختیار انحصارگران خارج کنند و آن را به بخش خصوصی واقعی بسپارند. بخش خصوصی است که نه وابسته به بدهکاران بانکی است و نه از طریق تهاثر کالا با نفت فعالیت می‌کند. غذای مردم نباید در انحصار چند گروه خاص قرار بگیرد. تا زمانی که نظام فعلی سهمیه‌بندی، رتبه‌بندی و تعیین سقف واردات پابرجاست، نتیجه‌ای جز توزیع رانت، انحصار و حذف سایر بازیگران نخواهد داشت. بارها مشاهده شده که همین گروه‌های خاص، به جای دولت، سیاست‌های وارداتی را تعیین کرده‌اند. راه‌حل پیشنهادی این است که دولت به جای اعمال سقف، سهمیه و رتبه‌بندی، باید یک زمین رقابتی برابر برای تمامی فعالان اقتصادی ایجاد کند. شفافیت در فرایندهای واردات، تسهیلات بانکی و قوانین تجاری، تنها راه جلوگیری از ادامه انحصار و گسترش فساد در این بخش است.